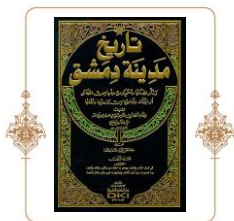

● معرفی کتاب ناب ●

تاریخ مدینة دمشق

تاریخ دمشق با عنوان مفضل «تاریخ مدینة دمشق حماها الله و ذکر فضلها و تسمیة من حلها من الالمائل او اجتاز بنواحیها من واردیها و اهلها» از جامع ترین کتابها در جغرافیای تاریخی و زندگی نامه دانشمندان به ویژه محدثان و حافظان حدیث شهر کهن سال دمشق است که پس از تاریخ نیشابور حاکم نیشابوری (۴۱۱ ق)، ذکر اخبار اصبهان ابو نعیم اصفهانی (۴۳۰ ق) و تاریخ بغداد خطیب بغدادی (۴۶۳ ق)، در تاریخ شهرهای اسلامی نوشته شده است. شیوه نگارش و تدوین تاریخ دمشق به ترتیب تاریخ بغداد است که ابن عساکر مطالب آن را نزد مشایخ بغداد و دمشق که بعضا از اصحاب خطیب

بوده‌اند، خوانده و شنیده بود. کتاب دارای پیشگفتاری مفصل درباره پیشینه تاریخی دمشق است: پیدایش و بناء و وجه تسمیه آن، اخبار وارده در فضائل دمشق و شام در احادیث نبوی و فتح آن به دست سپاه اسلام، نقشه شهر دمشق، مساجد، کلیساها، دیرها، دروازه‌ها و تاریخ بنای هر کدام، زندگی نامه پیامبران، خلفا، والیان، فقیهان، محدثان... وی زندگی نامه رجال را با نام احمد و از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم آغاز کرده و زنان محدثه و شاعره دمشق و زنان ناموری را که از دیار شام دیدار کرده‌اند به دنبال آورده است. حجم مطالب کتاب که فاصله زمانی دوره پیش از اسلام تا سده ۶ ق را در بر گرفته به ۸۰ مجلد رسیده است. این حجم عظیم، از آوردن اسانید بسیار و تکرار یک موضوع از طرق مختلف ناشی شده است. این کتاب در همان زمان مؤلف شهرت بسیار یافت و ابن عساکر خود در دار الحدیث نوریه و جامع دمشق به تدریس آن پرداخت.

۱. این کتاب موسوعه حدیثی بزرگی است که به خاطر در برداشتن هزاران حدیث نبوی می تواند مرجعی برای دانشمندان حدیث به شمار آید.

۲. همچنین تاریخ دمشق می تواند مرجعی برای علمای علم رجال و ترجیح و تعدیل روایات قرار گیرد.

۳. در این کتاب همه جا روایت با سند کامل ذکر می شود. از آنجا که مؤلف خود نسبت به احادیث ضعیف و ساختگی آگاهی کامل داشته است، شاید علت این امر این باشد که مؤلف می خواهد مسئولیت خبر منقول را به عهده راوی آن واگذارد. در واقع کتاب او کتابی است که برای عموم نوشته شده و هر کس می بایست با معیار عقلی به رد یا قبول روایات آن بپردازد.

۴. در کتاب نام افراد بسیاری از رجال فرهنگ اسلامی و نیز میراث عربی قبل از اسلام گرد آمده است.

۵. علاوه بر اینها از کتاب به عنوان مجموعه ای بزرگ از شعر و ادبیات نیز می توان نام برد.

۶. گذشته از همه اینها، تاریخ دمشق می تواند حلقه واسطه بین زمان ما و زمان پیشینیان مؤلف قرار گیرد.

چرا که مؤلف روایات و اخباری را از برخی مصادر
گزارش می‌کند که اصلاً در دسترس ما قرار نگرفته است.